

LUMEN

TALV 1936

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

TALLINN 1936.

Väljaandja Tallinna Prantsuse Lütseumi Kultuuriring.

Trükikoda J. Roosileht & Ko. Tallinn, Lühikejalg 4.

Eelmisest ja praegusest

„Lumen'ist“.

Löppeks on ärganud otsekui varjusurmast meie kooli Kultuurring ja sellega koos ka „Lumen“. Õieti vaevane oli see ärkamine. Küllap vist oligi õigus ringi ja ajakirja asutajail, et kuldne aeg läheneb lõpule, sest „tõusev, praegusele järgnev generatsioon on valdavas enamuses feminiinne, ning puuduvad mehed, kes armastaksid kunsti.“

Siis aga, sirvides eelmisi „Lumeni“ numbreid ja eriti viimast — tekkis praeguses generatsioonis siiski teatud opositsioonivaim nende eelmiste suurte taidurite-meeste vastu ja nii juhtuski, et ilmus selgi aastal „Lumen“.

Krõlov on kirjutanud väga teravamõttelisi valme. Eriti üks meenub praegu. Sääl on juttu kukest ja käost, kes võidu teineteist kiidavad. Sellele järgneb, nagu see kahjuks alati valmis, moraalike retooriliste küsimuste ja vastuste näol: „Aga miks kiidab kukk nii väga kägu?“ — „No sellepärast, et kägu kukke kiitis!“

Ei tohi unustada, on ju teisigi linde jumala suures loomaaias.

Väga võimalik aga, et praegune „Lumen“ on tõepoolest palju vähem kunstiväärtuslik kui eelmised, sest see on õieti uus „Lumen“, esimene sellelt põlvelt. Olgugi et eelmised kunstijüngrid tegid palju kisa — vabandatagu jannsenlikku võrdlust kanast, kes on munenud ja siis kaagutab, oli neil tõepoolest palju enam initsiatiivi ja oskust kas või ennast ise pääle sundida.

Nii et kui seekordne „Lumen“ on halvem eelmisist, siis neil põhjusil, mitte aga, et sulge on liigutanud need, kellele pole mingeid eeldusi kunstikäsitamiseks, sest „naistele jääb kunst oma põhiolemuselt alati võõraks...“ See on küll vaiel-dav, aga siin pole selleks koht.

Nüüd jääb vaid soovida, et meiegi ajakiri leiaks kõla-pinda terves koolis, oleks terve kooli asi ja esindaks siis meie parimat.

On vist juba ammu kuulutatud moest see külm-asjalik üle- ja kõrvaltvaatleja tüüp, kes tihti ainult ükskõikne on, või veel halvem, pole üldse asjadest ja olukordadest üle, vaid mitte suutes neid käsitada on haavunult pugunud selle maski varju.

Mitte peita, vaid parandada oleks vaja! Ka teine tüüp, kes alati ja igas olukorras on vastu, nende jaoks sügav ja südamlik kaastunne!

Veel vaid väike õiendus:

Kuna nüüd meie viime edasi „Lumen'it“, ja ta on nüüd nagu meie parem pale, siis — et mitte halba varju jätta „Lumen'ile“ — teatame, olgugi natuke hilja, mis plagiaadist õieti juttu on olnud.

Nimelt algas „Lumen“ oma sõitu võõraste purjede all. Artikkel Claude Debussy üle — sääl pole mitte ainult allikad unustatud nimetamata, vaid on peagu sõnasõnaline plagiaat Naata Nael: „Claude Debussy 100-aastase surmapäeva puhul“. (Fr. Tuglase toimetatud „Sõnas“.) On vaid osavasti ära jäetud aluslaused. See on ju õieti väike asi, kui mõelda, et isegi halvasti tõlgitud „Atala“ sai kiituse osaliseks, vist isegi mingi auhinnaga kroonitud, ja et isegi 1934. a. romaanivõistlusele keegi julges saata Kr. Kannikese „Eksiteel“, kah sõnasõnalt ära kirjutatud, päälkiri küll teine ja õigekeelsuse vigu enam kui originaalis.

KEVAD.

Tüdrukud nägid eile esimest liblikat. See oli suur hele-sinine ja liigutas aeglaselt tiibu. Ning täna kuulsid nad aias kuldnokka vidistavat. See kõik tähendas, et on kevad ja varsti sõidetakse maale, kuskile kus on meri ja palju päikest.

Aga juba ammu enne sinist liblikat ja vidistavat kuld-nokka teadsid nad, et on kevad. Seda oli näha nende klaveri-õpetajast Ptitškin'ist, venelane, väike niiskete silmade ja kätega mehike, kes igal kevadel muutus imelikuks, alguses väga närvlikuks ja pahurakski, siis aga leebeks, elavaks ja jutukaks. Ta rääkis oma kevadisi jutte, tüdrukuile ammuigi tuttavaid. Tihti ei puudutatudki noote, vaid Ptitškin käis erutatult ja kätega vehkides ümber klaveri, rääkides sellest, kuidas ta sel suvel kindlasti sõidab välismaale, Kaukasusse ja Pariisi, sel suvel kindlasti, sest niiviisi siin hallitada, kuna maailm on ometigi nii suur ja ilus — ei, sel suvel kindlasti ta läheb Kaukasusse ja Pariisi. Miks just sinna, seda tüdrukud ei teadnud. Olid küll küsinud, igal kevadel vist, ent Ptitškin ei öelnud, ei kuulnudki nagu, vaid seletas Kaukasuse sinikollaseist mägedest ja rahvast, kes sääl on võrratult parem, lahkem, sirgjoonelisem ja mis pääasi — ei häbene, julgeb tunda! Pariisist kõneles ta vaid õhtusest; asfaldist, mis läigib autotulede valgusel pärlmutrina, kohvikuist uppuvaina hämarusse ja tänavaulajaist. Ning kunagi ei unustanud ta kõnelemast ilusast, armsast, sü-

damlikust korratusest Pariisis. Sest mõeldagu vaid — kuld-kollaseid apelsiinikoori läikimas bulvaareil, pabereid, igavärvilisi — kollaseid, punaseid — kõik maas! Ning väikesed poisid lasksid banaanikoortel liugu, Pariisis, keset tänavat, otse politseiniku nina all! „Oh, Pariis,“ lõpetas ta pateetiliselt, kahmas noodid kaenlasse ja läks tuikudes toast.

Tüdrukud aga arutesid kaua veel, kas Ptitskin tõesti täna nuttis, või paistis see neile ainult nii. Aga pole tähtiski — pääasi, järgmiseks korraks pole midagi õppida ja küllap vist Ptitskin unustab järgmisel korralgi. Sest tema hing ja keha olid vallatud õudsest reisupalavikust. —

Sügisel aga tuli Ptitskin tundi, vaikne ja tusane, nii et kumbki tüdrukuist ei julgenud küsida kas ta käis Kaukasuses ja Pariisis või lükkas selle edasi järgmiseks aastaks, sest sel aastal, teadagi, polnud ilmad just sõiduks kõige sobivamad, palavad, vihmased — vastikud ilmad niisugused; ja päälegi polnud Ptitskin'i enese tervislik seisukordki — sinise ebatervisliku kliima tõttu muidugi — just hiilgav. Igatahes ta ei tundnud ennast küllalt tugevana, et teha sellist pikka ja väsitavat reisu.

Ainult defineerimatu vanusega ja tervisest otse kriiskav teenija, vahest liigagi valge ja roosa, Maja Ingel, nagu teda hüüti, julges, kui Ptitskin just oli väljumast, küsida: „Aga Ptaška, kuidas siis välismaal meeldis ka?“

Ent Ptitskin oli just ukselinki otsimas ja ei kuulnud. Vähemalt ta ei austanud Inglit ei sõna ega pilguga.

Val.

Sügisõhtu varjud.

Jällegi piirab mind udude ring
Ja varjude ähmased kujud.
Haaratud hämaraist aimdusist hing:
Tal juhtideks uued on tujud.

Varjude hüplev ja tantsisklev mäng
On tõmbamas sihte ja jooni.
Mõtteile kitsaks jäänd senine säng,
Nad purustand teaduse krooni.

Täiesti võõras ja tundmatu voog
Mis uusi loob mõtteile radu,
Hallide udude tormine hoog
Nüüd kirkale kuulutab kadu.

Pilvede, udude tihedaim loor
On varjand mõistuse hääled.
Võõraste tuulte ja tormide koor
Löönd võnkuma tunnete keeled.

Le onze novembre.

Le onze novembre dernier, l'anniversaire de l'armistice fut célébré dans notre lycée par une cérémonie solennelle. Dans la grande salle, il y avait une haute assemblée présidée par monsieur le ministre de France. Tous les maîtres et toutes les maîtresses avec les élèves s'y trouvaient aussi.

Après la cérémonie religieuse plusieurs discours furent tenus. M. Bruère nous expliqua en détail l'importance de ce jour. Il dit quelle joie et aussi quelle tristesse remplit le monde entier après ces quatre sanglantes années de guerre. En ce jour là, le 11. novembre 1918, les alliés signèrent avec les Allemands un armistice qui se transforma en paix durable pour toute l'Europe. Depuis, chaque année, on célèbre ce jour-là en restant silencieux pendant quelques minutes en mémoire des morts. Dans les églises il y a des services religieux et tout le monde est ému.

Ensuite m-lle Sild, notre maîtresse d'histoire, nous raconta les résultats de la grande guerre pour notre petite patrie. Jusque là nous étions les sujets de la grande Russie, et nous n'avions pas le droit de nous gouverner nous-mêmes. Mais après la paix, nous fûmes en position de fonder un état indépendant que nous avons eu 700 ans auparavant.

La cérémonie se termina au chant des hymnes nationaux de la France et de l'Estonie.

Ce jour là, quelques élèves des dernières classes de notre lycée étaient invités par le ministre de France pour une tasse de thé. J'avais le bonheur d'être parmi les invités. J'étais très agitée à la pensée d'y aller parce que c'était pour la première fois que j'entraï dans la maison d'un ministre étranger.

M. Bruère nous reçut personnellement, nous fit entrer au salon et servir du champagne; ensuite dans la salle à manger on nous offrit du thé et beaucoup de friandises.

L'intérieur la Légation de France m'a fait une grande impression par ses beaux meubles antiques et par tout son arrangement. Partout il y avait de magnifiques tapis et, ce qui me plût beaucoup, de petites lampes avec des abat-jour charmants qui donnaient un aspect confortable à tout l'intérieur.

Comme j'étais la plus jeune des invités, je me sentais intimidée, aussi me cachais-je derrière les grands élèves pour ne pas être questionnée par les hauts personnages, de peur de ne pas parler assez correctement.

Nous eûmes aussi l'occasion de nous entretenir amicalement avec nos professeurs.

Les deux heures que nous passâmes là, s'écoulèrent très vite et, tous ravis de cette réception, les élèves rentrèrent à la maison.

En quittant la légation et en retournant dans la rue boueuse et l'air humide, car il pleuvait, j'avais le sentiment de laisser derrière moi une petite partie de la France.

Qui a lancé ça? —

Rännates võõras maailmas.

Ratsutasin tol hämaral päeval üle lumega kaetud külmanud nõmme. Aeglaselt sammus mu ratsu, kuni ta lõpuks seisma jäi, puhudes enda ümber valgeid aurupilvi. Õhus oli hääletu vaikus, elu näis seisvat. Taeva kõrgus oli vajunud madalate pilvedeni, mis ulatusid paiguti udusammastena maani, ja ulatusid oma niiskusega maa sissegi. Nad olid eriti tihedad järvede kohal, varjates halli ja liikumatu vee.

Õhus oli seletamatut saladust, kehasse tungivat, mõtet vangistavat. Mõistus oli selle õhu kütkeis ja ärkasid kõige tumedamad, kõige salapärasemad aimed.

Hallist udust eraldus osa ja hakkas aeglaselt langema. Hobune seisis mu all nagu sammus. Allpoole vajus udu, arvasin, et ta langeb minust läbi. Kuid ta langes mulle sülle — see polnudki udu, vaid paberileht, täis tihedat, korrapärast kirja. Õhus kuuldus nõrk tiibade kahin — mingi tume lind eemaldus, kadudes varsti. Seistes tühjal udusel nõmmel, lugesin neid peeneid ridu:

„Loojenev päike võitles varjudega, kui väljusin linnast ja hakkasin tõusma mägedesse. Varjud venisid ja roomasid maad mööda idasse — ikka kaugemale ja kaugemale. Näis, nagu oleks neil mingi kindel siht, mille poole nad kõigest jõust püüavad. Kuid hommikul — siis tõuseb päike idast, ja kohe on varjud valmis tormama läände. Ja kerkis mu silme ette mass, mis tormab kord siia, kord sinna — teadmata isegi, mida ta tahab või otsib.

Mägedesse tõusin, kuna oli tüüdanud mind inimlikkus. Oma inimlikkuse eest põgenesin. Sest üksik ahv on erak või hull — kuid ahvide karjas on ta lihtne ahv.

Ent nüüd tõusin ikka kõrgemale ja kõrgemale puhtasse õhku, mida hingata oli nii imelik ja hurmav. Tähtede sära helenes, nad olid selged kui talvisel ööl, kus puhas lumi katab kõike ja inimesed nohisevad toas, kartes pilduda kargesse õhku oma mürgiseid sõnu.

Nüüd aga, nüüd aga tahtsin unustada seda; nüüd tõusis vaim ja kerkisid mõtted. Kuugi upitas end mägede tippudele ja hakkas säält edasi ujuma. Valget helki heitis ta kõikjale. Silmapiir avardus, jooksis laiali nagu ringlaine, ja ühes sellega kasvas mu uljus. Kahju, et mul polnud musta mantlit ega pikki lehvivaid juukseid: oleksin end nimetanud teadlikult boheemiks.

Nüüd aga rändasin edasi valges öös, mööda kitsast rada sakiliste kaljude vahel.

Mu ees jalgrajal vedeles pääluu, haiglaselt valge ja kahvatu. Hooletult lõin selle teelt kõrvale; kolisesed ja logisesed

veeres ta kuskile, ja veel kaua oli kuulda lahtikistud kivide veeremist ja mulla sahinat.

Jõudsin väikesele lagendikule, millele tundmatu käsi oli külvanud kive ja rahne. Istusin ühele kaljupangale ja katsusin ümbrusest aru saada.

Kuskil sügavuses oli kuulda mingit vulinat ja loksumist. Alles nüüd märkasin, et lagendik, millel viibisin, asus kalju serval, ja all, tuhandete meetrite sügavuses, läikis mustjas-roheline vesi. See oli meri — ääretu ookean. Oleksin pidanud seda kohe taipama värskest tuulest, mis voolas üles mööda libedaid seinu.

Kuu tõusis ikka veel. Raske näis talle olevat see töö, sest mida kõrgemale ta jõudis, seda enam sulas ta kokku ja muutus kahvatuks.

Kui tulin mägedesse, oli minus ääretu põlgus kõige vastu. Olin kõigest üle, mägedest, merest ja maast. Oma mõtetega tõusin üles ja teadsin, et keegi mulle ei järgne. Kuid aegamööda hakkas too põlgus kaduma. Siiski, mis on sellest kasu, kui tõusen mõttega kõrgele, kuid pean ise jääma lõpmata väikesena siia kaljumürakate vahele, all mustava vee kohale?

Päeval olin kindel, et pole ei deemoneid ega vaimu. Aga kui nüüd siiski tõuseb torm, ja mägede vaimud puhuvad mind sinna alla, mustavasse ookeani? Sest kuigi keegi pole neid näinud, mis sellest? Nad võivad ju olemas olla, sest neile, kes neid näinud, ei anta enam iialgi võimalust seda rääkida.

Kuid tõrjun eemale need mõtted, ja taas ründavad nad mind. Minu mõtete abil tungivad vaimud mulle kallale. Mu vaim ongi mu vaenlane. Pähe tungivad õuduse jutud, silme ees virvendab kuupaistel valendav kolp.

All kaldal loksuvad laine vastu kivi, ja see müra tungib ühes niiskusega üles. Mäed ja kaljud mu ümber on kohutavalt segamini: sakilised servad ripuvad kuristikude kohal, suured kivimürakad on lahti pudenenud ja katavad tasasemaid kohti. Sile kalju on täis sooni, mis on sinna uuristatud voolavate vete kirjadena. Kõige selle kaose keskel vingub vaikselt tuul ja veerevad vahete-vahel väikesed kivid, tekitades tuhandeid hääli.

Uue suuna andsin oma mõtetele. Uues suunas tormavad nad ja kisuvad kaasa uusi mõtteid ja aimeid. Nagu kalad ujuvad nad rohelises päikesepaistelises vees. Kuid väike on võrk, millega neid püüda. Näen ja tunnen, kuid lähenevad võrgule kalad — nüüd, nüüd peaks võrk hakkama värisema — kuid hääletult libiseb vari võrgust läbi. Mõte — kes teab, kus oli mõte! Ainult vari, ainult aimus läks läbi aju, tulles pimedusest ja minnes pimedusse.

Kaugel veel seiklesid mõtted ja unistused tol ööl. Ja vahete-vahel hirm ja jällegi lootus. Võitlus oli hinges, kõikus ja kahtles mõte. Kutsus olematus, meelitavalt, mustjassinisena.

Kuid otsustasin saata maailma oma käskjala, kes viiks sõnumeid mu võitlusest neile, keda vihkan.

Tõuseb päike ookeani rüpest. Kõik elu põlvneb ookeanist, sina, oo määratu meri, võid teda ka tagasi nõuda. Kuid vabasta päike, vabasta kiirgav elu ja ime endasse ta soojust. Ja meilegi veel langeb kuumavat elu ja kannustab hinge.

Kuskil eemal algab kuunar oma loksuvat teekonda läbi lainete, edasi — kaugete randade poole.

Purjed siia ja suurele merele, vete ja voogude sülle! Päike kuid särades paistab me üle, elame noorusemeres. Tüüri-mees tüüril — ta pilkude sihid on ekslemas laineteväljal. Meie ei vaata, rahne ei otsi — ulgumerel meil tee. Laev läheb lennates läbi vee — rahne mikš vaja meil karta? Muresid matta, rõõmusid leida: see on me igatsus-saar. Vaata! Kajakaid lendleb sääl paar vahuste lainete kohal; karda ei tuuli, ei tormegi nad, vabadus võimas neid kutsub! Milleks siis meiegi ootama peame rannal tormide lõppu? Vabadus kutsub ja noorusetorme üksainus kord elu sees on. Milleks siis seista rannal nii vaikselt ja oodata tormide lõppu? Vanadus tuleb ja tasandab veed — tekib vaid Surnumeri. Nüüd aga soontes tuikamas veri, hing on täis noorusetuld. Laine on noorus-päikese säras nagu sätendav kuld.

Ja järg, mitte just lastele, aga peaaegu...

Armas lugeja, vaata, nüüd tahaksin sulle paar sõna öelda. Kõigepeält, kui sa kuskil näed sõnu „hobune“ või „ratsu“, siis loe nende asemel „kaamel“. Sest millegipärast arvatakse, et kui on juttu hobusest, siis peab see tingimata olema Pegasus. Aga ma arvan, et pääle Pegasus on veel teisigi hobuseid. Kui sa ei usu, mine hipodroomile, küllap siis näed. Nii siis, armas lugeja, jää juba parem kaameli juurde. Hää tahtmisega võiksid „ratsutama“ asemel tarvitada koguni „kaameldama“, kuigi see ilus vorm pole veel fikseeritud.

Siis tahtsin sulle öelda, et asjast võib väga mitmet moodi aru saada. Harilikult saab igauks isemoodi aru, aga kui kompetentne isik midagi ütleb, siis kisavad kõik kooris: „Minu mõte!“

On sind vahel inimesed ära tüüdanud? Kuid ei, kuidas võid sa ise end ära tüüdata? Vahel võib seda siiski juhtuda. Siis katsud põgeneda mõtete-maailma, kus on ainult mõtted ja mitte inimesed. Ka kunstid kuuluvad teatud määral siia.

Sellest tundmatust maailmast võib väga palju otsida, sest sääl on väga palju saladusi ja ligipääsmatuid kohti. Tungid ehk uljalt sellesse maailma, arvad, et oled isand — kuid selgub, et oled vaid konn ürgmetsas.

Igal kunstil on palju harusid, ja neid kõiki võid kohata oma otsinguil. Kirjanduses rännates olen näiteks kohanud Baudelaire'i „Raibet“. Möödusin sellest külmalt ja leidsin, et pääluu on hulga ilusam. Sest kuidas sa, armas lugeja, saaksid nautida oma armast lõunasööki pääle seda, kui oled lugenud „Raibet“? Pääluu — see aga on hoopis teine asi. See teeb kehase nii toredad võbinad!

Lõpuks aga jõudsin selgusele, et mõtete-maailmas on nii palju tumedat ja salapärast, võid otsida niipalju, kui tahad, kõike ikkagi ei avasta. Siis kahtlesin, kas olemasolul on üldse mõtet. Kuid lõpuks pöördusin siiski valguse poole ja leidsin, et kõige parem on mitte ette tõtata. Sammude arengus astmelt astmele — nii avaneb meile kord-korralt mõtte-maailm. On vaja alguses ainult tahet ja lootust.

Kuid milleks sulle seda kõike rääkida? Olen sulle juba niikuinii öelnud palju rumalusi, mida harilikult armsale lugejale ei öelda. Kuid vabandan end sellega, et ma pole boheem vaid lihtne profaan, ja ka sina, mu armas lugeja oled profaan, sest seda ütlesid juba ammu kolm boheemi-sangarit, hoolimata pilkeist ja irveist.

Kui sa nüüd sellest kõigest ka veel aru pole saanud, siis luba, et formuleerin su mõistuse arenemist:

lünk lünga järgi ritta seati,
et tekkis ahel — seda teati.“

Rändurid.

*Kuuled, kuis orjade karjad
Sammumas lõpmatul teel?
Lõõmavad mägede harjad:
Loojenev päike on eel.*

*Viimane vabadus tuksub
Meiegi südame sees.
Naeratab, viipab ja kutsub,
Sammub me radade ees.*

*Tihedas metsas või orus,
Vahel ka mägede pääl
Ekslemas, otsimas noorus,
Kutsumas tundmatu hääl.*

Kuni kord vaibunud kutse,
Häibunud nooruseulm,
Sammume teedele otse
Millel on lumine tolm . . .

Vaata! Sää! orjade karjad
Sammuvad lõpmatul teel.
Kaugel on tumedad varjud,
Otsigem, otsigem veel!

Meeldejäänut sügisest tänaseni.

(Võiks ka kroonika olla).

Algas kooli tulemisega 2. septembril. Suveuudised ja pruunid näod jätsid ta meelde.

Siis järgnes hulk enamvähem sarnaseid päevi — täis õppimist ja igas variatsioonis noomitusi-õpetusi-märkusi. Opetajail oli olnud vist eriti hää (või halb?) suvi — sellise energiaga poldud vist kunagi katsetatud uusimaid kasvatusmeetode meie, vaeste vabadustarmastavate õpilashingede juures.

Siis varsti järgnes 1. oktoober, igaaastane kooli suurpäev. Seekord ta oli isegi tsipake suurem kui alati: prantsuse minister hr. Bruère annetas koolile särava samba, auhinnaks parimale klassile. „Ordre et Travail“ vaatas hõbedane kiri iseteadvallt — otsides väarikaimat klassi. Sel päeval said „kolonni“ abituriendid.

Palju räägiti hiljem säravast võorast. Oli imetlusi, au kartust, väikesi tülisid ja isegi üsna pisinatukene muigeidki ta kohta, seni kui võõras sai omaks; vähehaaval harjuti, vähehaaval vaigiti. Aga jäi siiski järele midagi uut: igal teispäeval, hommikusel koosviibimisel, jagati klassidele nädala hinded korra ja käitumise eest. Ainult õige tasa julgen sosistada, et hinded olid sagedasti suuresti kahjuks abiturientidele, — ka teistele vanemaile klassidele. Ainult viiendad ja kuuendad klassid tegid enam-vähem au koolile. Ei tarvitse lisadagi siis, et „kolonn“ lahkus seniseilt omanikelt juba esimese veerandi lõpuks. Teenitud uhkusega võttis ta vastu „Väike Saarman“ 6-a klassist.

Kas mainida ka „Kultuurringi“ esimest koosolekut? Kui olla avameelne, see peagu ei jäänudki meelde. Mäletan, et üsna argadena julgesime lubada „taas lõkkele puhuda“ üsna vaevallt veel hõõguva tuleaseme: — „Kultuurringi“ vaimustatud algatajaid polnud ju enam!

19. oktoobril oli traditsiooniline „abiturientide pidu“. Seekordset võis lugeda üsna kordaläinuks. Meelde jäi ta muidugi eriti korraldajatele.

Peo tulipunktiks oli „kuulus“ „Madruste tants“ — mitmekesisus ja elav tempo, võibolla ka esinejate eriline agarus, mõjusid vaatajaisse-kuulajaisse.

Korraldajad olid eriti uhked rekordilisest sissetulekust.

Kuidagi pidulikuma ilme sai ka tänavune 11. november. Oli aktus külaliste osavõtul, hr. Bruère'ilt vastav kõne ja lõpuks õhtul „šampusega“ algav tee saatkonna ruumes, kust võtsid osa ka umbes 15 vanemate klasside õpilast.

Ruumid saatkonnas jätsid esmakordsele külastajale väga omapärase-uudse mulje: aina vaibad, vaibad ja väga koduseks-mugavaks muutev mitmekesine valgustus.

29. novembril oli „suur koolipidu“ Estonia kontsertsaalis. Osavõtt üsna elav, nagu peagu alati. Kava seekord eriti „külastunud“ deklamatsioonest — kas kahjuks või kasuks. Leidus külastajaid, kellel seetõttu oli pisut igavam, leidus teisi, kellele meeldis selline „tõsisem kava“ kus „sõna“ valitses kergete naljatuste-keerutuste üle.

Sellega võiks lõpetadagi.

Neid sündmusi-sündmusekesi oli ju kindlasti enam, aga suure õppimise ja töötamise keskel unuvad ju paljud. . .

El.

Õpilased:

*Õppimist ignoreerime,
spikrit prepareerime,
raamatust kopeerime. —*

Poisid:

*Kahtedele ei reageeri,
Brünnile ei protesteeri,
suitsugi ei praktiseeri. —*

*Prantsuse keelt me alles veerime;
vastajale me sufleerime,
paaže alati kopeerime.*

Tüdrukud:

*Juukseid onduleerivad,
Garbot imiteerivad,
poisse atakeerivad.*

Meie klass:

*Kooli me blameerime,
„torule“ pretendeerime,
„pugemist“ praktiseerime.*

Õpetaja d:

*Õppimist propageerivad,
lollideks meid tituleerivad,
nuge-peegleid konfiskeerivad.*

(Enne kiritööd:)

*Naabreid separeerivad,
kuivatusi revideerivad,
nulle prefereerivad.*

B. M.

Nous sommes heureux de citer quelques passages de la lettre d'une de nos anciennes compagnes, D. Ventsel, qui étudie actuellement en France à l'Université de Clermont Ferrand. — Serait-il possible d'avoir quelques lettres d'autres camarades dispersés à l'étranger? —

"Cette fois je vous écris déjà en étudiante. La semaine précédente je me suis fait inscrire. Comme les malheurs me poursuivent toujours, cette fois aussi ils ne se laissent pas attendre. D'abord je suis tombée au foyer de la Faculté. Les spectateurs nombreux se sont beaucoup amusés. Mais pas moi. Ensuite je suis allée au Secrétariat. A peine avais-je prononcé le mot "Estonienne" que tout le monde se tût et me contempla comme si j'étais une sauvage. Puis on ne voulait pas croire que je connâsse assez de français pour suivre les cours. Mais en voyant mon certificat, la glace se fondit d'un coup...

Hier je suis allée pour la première fois suivre le cours de M. Carcassame. J'avais une peur immense devant ce monsieur, dont on m'avait parlé comme d'un bouddhiste fervent. Mais en réalité c'est un homme très gentil. Il est petit, petit, jaune comme un citron et il se mouche tout le temps. Seulement il ne donne pas ce privilège aux étudiants. Si quelqu'un ose se moucher, il s'arrête et prend un air guerrier. Il parle très bien, lentement et distinctement. Hier il a parlé de M-me de la Fayette. Comme je l'ai dit, il parle bien. Seulement je ne comprends pas pourquoi il a sacrifié une demi-heure pour décrire la laideur de cette pauvre M-me de la Fayette. Mais peut-être c'est très important...

Je me suis habituée tout à fait à la cuisine française et je ne me sens presque plus dépaysée. Seulement j'ai peur de St. Roch. La chambre que j'habite porte ce nom. Chaque soir je regarde sous mon lit pour voir, s'il n'y a personne..."

Jõuluvana.

Mina olen nüüd juba suur poiss ja ei usu enam juttu jõuluvanast. Aga siiski mulle meeldisid kangesti need ajad, millal me õega mõlemad ootasime jõuluvana iga aasta kord külaliseks. Õde on minust küll pisitilluke vanem, aga tema see oli, kes uskus veel pääle mindki, et on jõuluvana pika valge habemega, kes elab kaugel Põhjamaal, kus pole pääle jää ja valgete karude midagi. Ka jõuluvana maja oli jäässe raiutud ja säääl siis see suur vanamees puhkaski peagu terve aasta. See jõuluvana maja oli küll jääst ja valge, aga päikese käes ta säras kõikides vikerkaare värvides. Need värvid on ka minu suure venna füüsika raamatus ära trükitud. Selle maja esimeses toas elasid põhjapõdrad, kellega see jõuluvana säääl igavese jää pääl sõitu tegi ja enne pühi ringi tuiskas; teises toas olid tööruumid, milles aga nüüd jõuluvana abilised elasid ja kolmandas toas jõuluvana ise. Et ta oli suur piibumees, siis ta norskas nii tugevasti, et ükski ta pisikestest abilistest ei saanud terve aasta jooksul nahka silma pääle. Ei tea, millest see tuleb, et kõik piibumehed norskavad väga kärinal; me õega oleme välja uurinud, et see nii on. Ja et see suur mehemürakas ära ei külmaks, siis ta pisitillukesed abilised soendasid teda oma hingeõhuga ja enne jõulusid nad sõtkutasid teda habemest, et ta ärkaks, ise aga tegid pärast näo, et ei nemad pole küll vanamehe habeme kallal käinud, sest mine tea, jõuluvana ei salli ju kerget nalja. Ka jõulupuul all ei lase ta lastel muud teha kui jõulu evangeeliumi üles öelda või muidu tõsiseid salme, sest tema armastab sõna üle kõige. Siis jõuluvana ärkas, ringutas, haigutas suure suuga, sõi siis natuke põdra liha ja jõi selle sama looma sarve seest tulist põdra piima meega, et elu ta kontidese usaldaks tagasi tulla ja siis hakkas ta tööle oma 50 abilisega. Küll säääl siis tehti asju!

Aga, vaat' siis ütles meie maja kojamehe poeg mulle ja mu õele, et see terve meie jõulumehhe jutt on väga „naiif“. Meie ei teadnud, mis see „naiif“ on, sest meie ei rääkinud mitte emaga saksa keelt, nagu meie maja kojamehe poeg. Aga mulle ei annud see jutt enam hingerahu ja kui veel kojamehe poeg ütles, et otse imestamisväärt, kuidas meie oleme nii vanamoe-lised lapsed, et usume kõiki jutte, siis ma enam pääle seda jõulumehhe juttu ei uskunudki, olgugi et õde seda veel kaua uskus. Aga tema on ju ka ainult tüdruk. Ma ise ka vahest usuksin, aga täiesti siiski ei saanud enam.

Mina ei tea küll, kas see paber trükki läheb, sest ega see pole miski õige jutt ja mina ei saa ka seda kõike tähtedega välja öelda, mis mina mõtlen ja ütelda tahan. *Algkooli Jüts*

Mitmesuguseid teateid.

„Kultuurringi“ tänavusel esimesel koosolekul valiti uus juhatus järgmises koosseisus: Paul King — esimees, Els Aarman — abi, Lydia Perlits — sekretär, Valli Alun — laekur ja Enn Taska.

Otsustati tänava aastal tähelepanu pöörata päämiselt „Lumen'ile“. Pärast jõule on kavas korraldada ka kõneõhtuid, kui leidub küllalt osavõtta-soovijaid.

Üsna edukalt töötab „Kultuurringi“ sektsioon prantsusekeelse mänguringina, käies koos kord nädalas, harilikult neljapäeva õhtuti.

*

Tervitatud algatusena märgime 1. okt. l. a. asutatud viistlaskogu. Kuuldavasti võtab sellest osa suur hulk endisi õpilasi. Soovitav oleks, kui koonduksid sinna ümber kõik endised koolivennad-õed, ka need, kes seni kas teadmatusest või muil põhjusil on jäänud kõrvale.

*

Suurem osa õpilasi on vist juba kuulnud „Tuleviku Radadest“. Nimetatud huvitavast uuest koolinoorsoo ajakirjast on juba ilmunud neli numbrit. Ka meie koolis on teda levitatud üsna rohkearvuliselt. Üksikuid eksemplare (kõigist numbreist) on veel saada „Kultuurringi“ juhatuse kaudu, hinnaga à 25 senti.

„Tuleviku Radade“ toimetus palub austada ka neid kaastööga, mis tuleks kirjutada vihulehe suuruste paberite ühele küljele; saata aadressil: „Tuleviku Radade“ toimetus, Tartu, postkast 102.

Võibolla huvitab, et üks meie kooli õpilasist, *Viktor Perna*, esineski juba viimases numbris huvitava artikliga lennuasjanduse üle.

*

Toimetusele on tulnud avaldamiseks järgmine kuulutus:
On demande un jeune Estonien, d'une vingtaine d'année pour correspondre avec une jeune Française de 20 ans.

S'adresser au journal.

